

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Exegeticus Ad Librum III. Decretalium Gregorii
IX. Contractus in specie secundum rubricarum ordinem
exponens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. I. Quid, & quotuplex sit Commodatum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63816)

§. I.

Quid, & quotuplex sit Commodatum?

SUMMARI A.

1. *Varia Commodati Etymologia.* 2. *Ejus definitio & definitionis explicatio.* 3. *Dividitur in proprium, sive regulare, & improprium, sive irregulare, quam divisionem suo sensu recipimus.*

COMMODATUM ex sua etymologia juxta Schneidewin. ad §. 2. *J. Q. M. R. C. O. num. 1.* est quasi commo- modo utentis datum, vel juxta Azonem in summa C. b. t. quasi commo- modo gratis datum, sed hanc derivationem non cen- semus esse legitimam, quia etiam mu- tuum commo- modo utentis, & quidem gra- tis datur; melius ergo cum Harpprecht §. 2. *J. Q. M. R. C. O. num. 2.* dicitur, quasi cum modo, id est, præscripto utendi modo datum. Commodatum in vulgari sermone apud Latinos sæpius confunditur cum Precario, & in ver- nacula nostra entlehn pro variis aliis contractibus promiscuè sumitur, ut pro mutuo, locatione, conductione, imò pro contractibus quoque innominatis: unde præcipuè attendendum est ad mate- riam, quæ datur, & modum, quo da- tur: vel enim materia, quæ datur, est fungibilis, & usu consumitur, transla- to quoque dominio, ut vinum, frumen- tum, pecunia &c. & regulariter est mu- tuum (exceptionem infra dabimus) vel materia non est fungibilis, & tunc at- tendendum est ad modum, quo datur. Gratisne, an pro alio: si gratis, sed nec ad certum usum, vel tempus, pre- carium erit; si ad certum usum ac tem- pus, saltem tacite, commodatum pro- priè tale, si pro alio, habente rationem mercedis, contractus locationis condu-

tionis dicetur, si pro re, non habente rationem mercedis, ut præstando ope- ram pro libro concesso, contractus in- nominatus, facio, ut des, nuncupabitur. His pro pleniori dicendorum notitia præmissis

Commodatum definitur, quòd sit ² contractus realis juris gentium, nominatus, bilateralis, bonæ fidei, quo res alicui ad certum usum gratis datur, ea lege, ut fini- to usu eadem res in specie restituatur. Pri- mæ particulæ hujus definitionis suam explicationem petunt ex principiis ge- neralibus, quæ ad Tit. de Pact. præmi- simus.

Quo res alicui ad certum usum &c. quibus verbis indicatur, quod nec com- modans usum rei concessæ immatura re- vocatione prævertere, nec commodata- rius aliter quàm conventum est, re concessa uti, sine furti vitio possit l. 5. §. 8. ff. b. t. §. 2. *J. de Oblig. quæ ex delict.* Differt per hoc commodatum. I. à Precario, quod in isto usus rei in- determinatus, & omni momento re- vocabilis concedatur. II. A mutuo, quod in hoc contractu non solus usus, sed dominium transferatur, & res non eadem in specie, sed similis & ejus- dem generis restituenda sit. III. A pignore, & deposito, quod in iis, ne- quidem usus transferatur, sed creditor, vel depositarius invito domino re pi- gnori

gnori data, vel deposita utentes, furtum committere censeantur *d. §. 2. J. de Oblig. quæ ex delict.*

Gratis datur, per quod *commodatum* differt à *locatione*, & contractibus *in-nominatis*, ut supra jam insinuavimus. Et licet res commodata *DARI* dicatur *l. 1. §. 1. l. 5. §. 3. Et passim ff. b. t. Dare* autem sit dominium transferre *§. 14. J. de Act.* Hoc tamen casu hanc significationem non habere, patet ex *l. 8. l. 9. ff. b. t. §. 2. J. Q. M. R. C. O. Knip-schildt de Contract. exercit. 3. num. 16.*

Ea lege, ut res eadem in specie &c. quia tantum conceditur usus, salva rei substantia, unde res usu consumptibiles *mutuari* quidem, sed non *commodari* possunt, nisi fortè ad pompam, vel ostentationem *l. 3. §. fin. Et l. seq. ff. b. t.*

3 Commodatum nonnulli dividunt in *proprium*, & *improprium*, vel, ut alii, in *regulare*, & *irregulare*. *Proprium* & *regulare* dicunt esse illud, cui paulò ante data definitio competit. *Improprium* verò, & *irregulare*, quod à natura commodati desleclit, ut, quando merces intervenit, aut transfertur dominium, aut in commodantis tantum, vel utriusque simul utilitatem contrahitur, aut denique, quando res ad incertum usum contrahitur. Fundamentũ

hujus divisionis se reperisse autumant in *§. 2. J. Q. M. R. C. O.* in illis verbis: *Commodata autem res tunc PROPRIE intelligitur, si nulla mercede accepta* &c. *Mantic. de Tacit. Et Ambig. convent. l. 9. tit. 2. num. 1. Lauterbach. ad ff. b. t. §. 4.* Verùm distributionem hanc non esse legalem, melius & verius scribunt *Mozzius de Contract. ad tit. commod. art. de Divis. commod. num. 7. & Knipschildt de Contract. exercit. 3. Q. 1. num. 1.* Et enim, si merces interveniat, jam non *commodatum*, sed *locatio*: si dominium transferatur, *Mutuum*, si ad incertum usum, *Precarium* erit. Sin verò in solius comodantis, aut utriusque utilitatem contrahatur, illud non *improprium*, sed *proprium commodatum* esse, constat ex *l. 5. §. 10. Et l. 18. princ. ff. b. t. Irregulare* tamen eo sensu dici posset, quod commodatum non æquè frequenter in solius comodantis utilitatem contrahatur; *Commodatum enim plerumque solam utilitatem continet ejus, cui commodatur*, ait *Ulpianus in l. 5. §. 2. ff. b. t.* Num de jure germanico tale commodatum *irregulare* detur, in quo dominium in *commodatarium* transferatur, consule *Schilterum in prax. Jur. Rom. exercit. 25. §. 4. Et seq. & Stryck. in U. M. ad b. t. §. 5. Et seq.*

§. II.

De Commodante, Et Commodatario, nec non de Commodati objecto.

SUMMARIA.

4. Circa commodantem traditur Regula generalis, quæ, circa quas personas obtineat, specificè declaratur.
5. Commodatum accipere potest, qui alias ad contrahendum non est inhabilis.
6. Quomodo, Et quando Pupillus commodatò rem accipere possit, declaratur.
7. Quæ res in specie commodari possint?

Cir-